

Handläggare: Annelie Sjöberg
Tfn: 08-508 01 513

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Ekonomiskt bistånd och personer i behov av stöd för att nå ut på arbetsmarknaden

Svar på skrivelse från Mia Päärni m.fl. (S)

Förslag till beslut

Som svar på skrivelsen åberopa vad som redovisas i detta tjänsteutlåtande.

Olle Johnselius
stadsdelsdirektör

Ulrika Axelsson
verksamhetsområdeschef

Skrivelsen

Stadsdelsnämnden beslöt den 20 januari 2011 att uppdra åt förvaltningen att bereda Mia Päärnis m.fl. (S) skrivelse om ekonomiskt bistånd och personer i behov av stöd för att nå ut på arbetsmarknaden. Skrivelsen är av följande lydelse.

” I vår stadsdel har vi förhållandevis många personer som förvaltningen bedömer inte har möjlighet att vara delaktiga i jobbtorgets verksamhet. Det kan också vara tvärtom, att jobbtorget själva bedömer att de inte kan stötta en person vilket innebär att ansvaret åter kommer till förvaltningen.

Vi vill få en tydligare bild av vad det är för personer som inte slutför arbetsträning eller som aldrig ens blir aktuella för det? Vad för slags problematik handlar det om och hur ska vi hantera det? I grund och botten är vi emot att människor som är för sjuka, oavsett om det är fysiskt eller psykiskt, måste leva på försörjningsstöd och hela tiden pressas till arbetsmarknadsåtgärder. Vi vill också veta om förvaltningen bedömer att det är ekonomiskt fördelaktigt att göra så?

Om det är personer som inte bedöms ha någon arbetsförmåga men ändå inte tillåts vara sjukskrivna, är det samhällsekonomiskt effektivt att lägga pengar i form av arbetsmarknadsåtgärder på dem samtidigt som de får försörjningsstöd? Vi vill också ha en beskrivning av hur man uppfattar att personerna ifråga berörs känslomässigt och/eller mentalt, både eventuella positiva effekter men också negativa.”

Förvaltningens yttrande

Vilka slutför inte arbetsträning och vilka blir aldrig aktuella för det?

Biståndstagare med full arbetsförmåga hänvisas som regel till jobbtorg. Om arbetsförmågan är delvis nedsatt hänvisas de istället till jobbtorg resurs, vars arbete särskilt riktar sig mot den målgruppen. Om någon har mindre än 25 % arbetsförmåga eller långvarig oförmåga sker ingen remittering. Vissa aktualiseras då istället på förvaltningens egen enhet för arbetsmarknadsinsatser. Vanliga orsaker är tidigare lång sjukskrivning, långvarigt missbruk eller att en mor med många barn aldrig riktigt kommit in i arbetslivet. En personlig arbetsplan upprättas där intresseområden och kompetenser kartläggs. Det är avgörande att rätt insats ges till rätt person och förvaltningen behöver fortsätta utveckla metoder för att dessa ska bli än mer individuellt anpassade.

Den som helt saknar arbets- och aktivitetsförmåga erbjuds inte arbetsträning. Personens egen uppfattning om sin förmåga kan dock ibland skilja sig från behandlande läkares, förtroendeläkares, försäkringskassans och/eller socialsekreterarens bedömning.

Skälen till att arbetsträning inte fullföljs varierar men en urskiljbar grupp är personer med långvarig psykosocial problematik som inte gått att diagnostisera, som varit sjukskrivna länge och som själva inte ser någon mening med arbetsträning. För denna grupp är det nödvändigt att ytterligare förbättra arbetssätten och skapa metoder så att de i ett tidigare skede får tillgång till de arbetsförberedande insatser som erbjuds.

Är det ekonomiskt effektivt med arbetsmarknadsinsatser till personer som bedöms helt sakna arbetsförmåga och samtidigt uppbär försörjningsstöd?

Saknas arbets- eller aktivitetsförmåga helt så remitteras personen inte till arbetsträning. Socialtjänsten ska dock enligt lag utforma allt bistånd så att det stärker individens möjligheter att leva ett självständigt liv, oavsett om detta är ekonomiskt lönsamt eller inte. Att klarlägga lönsamheten för förvaltning och samhälle skulle kräva en omfattande utredning över tid. En viktig ekonomisk funktion som ändå kan nämnas är att arbetsmarknadsverksamheten försvårar möjligheten att ”jobba svart” och samtidigt uppbära försörjningsstöd. I resultatet för 2010 går det även att avläsa, gällande personer som stod längre från arbetsmarknaden, att av de 79 personer som förvaltningen remitterade till jobbtorg resurs avslutades 21 till arbete, fyra till studier och fyra blev självförsörjande inom arbetsförmedlingens program. Av de 43 personer som genomförde förvaltningens arbetsträning har 17 gått vidare till jobbtorg, två till arbete och två till praktik anordnad av arbetsförmedlingen. Resterande avslutades av okänd orsak eller återremitterades. Det kan således konstateras att hälften eller knappt hälften av de som stått långt från arbetsmarknaden och remitterats till arbetsmarknadsinsatser i någon form blivit självförsörjande, gått vidare till studier eller erhållit praktikplatser.

Socialtjänstens uppdrag gäller inte enbart självförsörjning. Att leva ett självständigt liv innehåller mer än så. Inom ramen för förvaltningens arbetsträning ryms friskvård, samhällsinformation och studiebesök. Den innebär också träning i att klara att komma i tid, vara hel och ren och kunna och våga samtala i fikarummet. En annan viktig aspekt är barnperspektivet. Barn i familjer som mottagit ekonomiskt bistånd löper tre gånger högre risk än de med självförsörjande föräldrar att själva få ekonomiskt bistånd i vuxen ålder. Även för de familjer som kommer att fortsätta vara beroende av ekonomiskt bistånd under lång tid finns fördelar med arbetsträning då det skapar struktur och rutiner i vardagen.

Hur berörs personerna känslomässigt av insatserna?

Hur de som arbetstränar berörs är individuellt och det varierar också hur mycket stöd och motivationsarbete som behövs. Vid avslut av arbetsträning i förvaltningens regi erbjuds alltid ett utvärderingssamtal. Den respons som kommit hittills har överlag varit positiv. Ett av enhetens åtaganden för 2011 är att utveckla uppföljningen och utvärderingen av insatserna och detta kommer att göra det möjligt att få en mer detaljerad bild lite längre fram.
